Şapte contra Thebei

PERSOANELE

(în ordinea intrării în scenă)

ETEOCLES, *regele Thebei*

VESTITORUL

CORUL *fecioarelor şi femeilor thebane*

UN CRAINIC

Locul acţiunii este agora Thebei. In fundul scenei, pe un plan mai ridicat, se află altare şi statui ale zeităţilor cetăţii. Armata stă de veghe la metereze ; în piaţa publică doar bătrîni şi copii. Iese din palat, însoţit de oşteni,
Eteocles.

ETEOCLES

Popor theban [1], mai-marele este dator să cuvînteze pe măsura clipei, acel care veghează peste treburile obştii şi ţine cîrma ţării, nelăsînd să-i fie cotropite pleoapele de somn.

Căci dacă totul merge bine, pricina este divinitatea.

Iar dacă, dimpotrivă, ne cade vreo năpastă — să nu se-ntîmple niciodată ! — atunci numai un nume; al lui Eteocles [2], va răsuna de multe ori pe toate străzile cetăţii, pretutindeni, în imnuri mîrîite şi-n ţipete de jale, de care să ferească Zeus Apărătorul-de-Nevoi cetatea strănepoţilor lui Cadmos. vădind că nu poartă zadarnic numele acesta !

De-asemeni voi, acum, şi cei ce încă' aşteptaţi să vi se împlinească toiul tinereţii şi cei cărora vlaga vi s-a risipit cu vîrsta, trebuie, învîrtoşînd puterea trupurilor voastre, făcîndu-vă cu toţii datoria pe potrivă, să ajutaţi cetatea, altarele divinităţilor acestei ţări — la care să vă închinaţi de-a pururi ! — să v-ajutaţi odraslele şi Glia, maica voastră, cea mai scumpă doică.

Cînd voi, copii fiind, umblaţi tîrîş în primitoarea sa ţărînă, ea şi-a luat asupră-i toată grija hranei voastre şi a crescut din voi locuitorii înarmaţi cu scuturi, în care să te poţi încrede la o nevoie cum este aceasta.

Din fericire, zeii se apleacă, pînă astăzi, către noi.

139

De-atîta vreme de cînd stăm împresuraţi în turnuri, războiul s-a urmat, prin voia zeilor, cel mai ades cu bine pentru Theba.

Dar iată că acum vorbeşte ghicitorul, păstorul păsărilor, care, nefoiosindu-se de prevestirile ce joacă-n flăcări, numai cu auzul şi cu mintea cumpăneşte semnele profetice, artă în care n-a minţit vreodată [3].

EI spune, domnul prevestirilor nemincinoase, că-n timp de noapte, adineauri, a fost poruncită o mare năvălire de ahei [4], să potopească Theba.

Daţi fuga la creneluri, la porţile-ntărite, cu toţii, grabnic, înarmaţi din creştet pînă-n tălpi ! Ingrămădiţi-vă în pieptul meterezelor, urcaţi pe-aco-perişul turlelor de apărare, staţi dîrz la locurile de ieşire ale porţilor, şi aşteptaţi încrezători, neînfricaţi de marea gloată a năvălitorilor, căci zeii vor sfîrşi cu bine lupta.

Am strecurat iscoade militare şi cercetaşi printre duşmani ; sunt sigur că ei nu vor bate drumul în zadar.

Iar ascultîndu-le cuvîntul, nu mă va surprinde nici o viclenie.

(Poporul se împrăştie. Intră un vestitor.)

VESTITORUL

Eteoclees[5], domnul cel mai vajnic al cadmeilor, sosesc din rîndurile oştii de potrivnici şi îţi aduc înştiinţare nesmintită ; am văzut cu ochii mei ce se petrece-n tabăra duşmană.

Şapte bărbaţi năprasnici, capi de pilcuri, au jertfit un taur pe un negru scut, şi-au cufundat în tăurescul sînge mîinile şi s-au jurat, pe Ares, Enyo şi Phobos iubitorul de omoruri [6], să năruie cetatea, oraşul ridicat de Cadmos să-l despoaie, iar, dacă nu, să piară, amestecîndu-şi cu această glie sîngele.

Apoi au atîrnat, cu mîna lor, de carul lui Adrasţos [7] amintiri pentru părinţii de acasă ; au lăcrimat, dar nici un singur vaiet nu le-a scăpat din gură.
Doar inimile lor de fier pufneau, cuprinse de flăcările vitejiei.
140
Păreau că-s lei, cu Ares în priviri.
Iar ceea ce şi-au pus în gînd e sigur că se va-mplini, şi fără amînare.
Trăgeau la sorţi, cînd i-am lăsat, să hotărască zarurile aruncate poarta la care să-şi conducă fiecare pilcul înarmat...
Alege-i aşadar, degrabă, pe cei mai buni bărbaţi, pe cei mai vrednici din cetate, şi rînduieşte-i căpetenii la ieşirea fiecărei porţi.
Căci iată, se apropie ostaşii argieni cu arme grele.
Ei vin în nori de praf şi cîmpurile sunt pătate de alba spumă picurînd din nările-armăsarilor sforăitori.
Tu, ca pilotul înţelept la cîrma navei, să-ţi întăreşti cetatea, pînă nu începe Ares vijelia !
Se şi aude mugetul talazului de pulbere stîrnit de luptători.
Nu pierde clipa de a trece la fapte cît mai iute.
Eu voi păstra şi mai departe pentru tine ochiul credincios, ca un străjer care veghează toată ziua.
Avînd înştiinţare, în cuvinte limpezi, despre ce se-ntîm-plă dincolo de ziduri, vei fi ferit de orice vătămare.
ETEOCLES
O Zeus, o Glie, zei ocrotitori ai ţării, Urgisire [8] şi Erinie [9] preaputernică a tatii, mîntuiţi cetatea !
Nu smulgeţi, retezîndu-i temeliile, atotsurpată, lă-sînd-o pradă de război, o aşezare-n care se revarsă graiul elinesc, atîtea case înzestrate cu altare !
Să fie libere pămîntul şi oraşul ridicat de Cadmos, să nu încapă-n jugul robiei niciodată.
Veniţi-ne în ajutor.
Sper că vorbesc şi în folosul vostru şi-n al meu.
Doar o cetate norocoasă îşi cinsteşte zeii.
(Eteocles pleacă, însoţit de bărbaţi. Intră cu grabă şi în dezordine Corul fecioarelor şi femeilor thebane înspăi-mîntate.)
141
CORUL
Strigăm uriaşele noastre, de spaimă, dureri.
Urnită-i armata.
Părăsindu-şi tabăra, curge nestăvilit
norodul acesta de luptători,
călăreţii în frunte.
Ne-ncredinţează praful suit în văzduh,
vestitor fără glas, lămurit şi neîndoielnic.
A şi cotropit cîmpiile noastre.
Se-apropie zgomotul armelor,
zboară şi bubuie
ca un şuvoi de nebiruit
ce izbeşte un munte.
Io, io, zei şi zeiţe, răul
care ne-ameninţă înlăturaţi-l !
Un răcnet s-a rostogolit peste ziduri !
E năvala oştirii cu albe scuturi ;
gata de luptă zoreşte asupra cetăţii. •
Cine va fi scăparea noastră ?

Ce zeu sau zeiţă ne va sări-n ajutor ?
Nu ne rămîne decît să cuprindem în braţe
statuile divinităţilor noastre.
Io, fericiţilor stînd pe jeţuri de slavă,
trebuie să ne-atîrnăm de
întruchipările voastre cioplite !
De ce ne-am petrece-n suspine deşarte ?
Auziţi sau nu auziţi ciocnirea de scuturi ?
Cînd să cerşim îndurare,
dacă nu în clipa de-acum,
închinînd ţesături şi cununi ?
Zgomotul noi îl vedem,
izbitura multelor suliţi.
Ares, ce pui la cale ?
îţi vei trăda moşia străveche [10] ?
Daimon cu coiful de aur, coboară-ţi privirea,
coboară-ţi privirea peste oraşul pe care
l-ai dăruit odată
cu însăşi dragostea ta.
(Corul se mută de la o statuie de zeu la alta, invo-cîndu-le.)
142
Zei domnitori în cetate şi glie, veniţi şi priviţi cu toţii la ceata fecioarelor care vă roagă fierbinte să nu cadă roabe. Clocoteşte în jurul cetăţii un val de bărbaţi cu egretele căştilor fremătătoare, mişcate de vîntul lui Ares. Zeus, o, Zeus, părinte atotîmplinitor, nu ne lăsa niciodată s-ajungem duşmanului pradă !
Oraşul lui Cadmos e-ncercuit de argei. Ne temem de armele ucigătoare. Din fălcile cailor, zăbalele-mprăştie clinchet de moarte. Şapte viteji căpitani de oştire, în armuri lucitoare, cu suliţi săltate, se-ndreaptă spre şapte porţi, precum i-au căzut fiecăruia sorţii. Şi tu, putere ţîşnită din Zeus, iubitoare de lupte, Pallas Atena [u], fii mîntuirea cetăţii ! Şi tu, Poseidon, zeu călăreţ [12], stăpîn peste mări cu tridentul care se-nfige în peşti, dezleagă-ne de înfricare, dezleagă-ne ! Şi tu, Ares, vai, vai, veghează peste oraşul purtînd al lui Cadmos nume ; stai, în chip răspicat, alături de noi ! Şi tu, ocroteşte-ne, Kypris, străbună prin mamă a stirpei noastre [13] ! Din sîngele tău ne-am ivit ; venim lîngă tine să-ţi cerem, să te rugăm, dumnezeirii tale cerşindu-i. . Şi tu Apolo, stăpîn peste lupi, ucigaş de lupi să fii pentru oastea duşmanilor noştri[14] ! Şi tu, fecioară născută de Leto [15], potriveşte-ţi săgeţile-n arc !
Strofa I
Vai, vai !
Auzim huruind împrejurul oraşului carele.
143
Puternică Hera !
Ţipă, scrîşnesc din osii greu încărcate.
Artemis iubită !
Eterul[16] răspunde năuc zguduirii de suliţi.
Ce chin mai pîndeşte cetatea ?
Ce soartă-o aşteaptă ?
Spre ce încheiere o poartă dumnezeirea ?
Antistrofa I
Vai, vai !
Din depărtare ploaia de pietre bate-n creneluri.
Iubite Apolo !
Scuturi de-aramă zăngănitoare sună la porţi.

Apleacă-ţi urechea, fiica lui Zeus
ce hotărăşti cu sfîntă voinţă sfîrşitul
războiului[17] !
Şi Onka [18], tu, fericită stăpînă căreia ne închinăm, ocroteşte-ţi oraşul de scaun cu şapte porţi !
Strofa II
Io, zei atotputernici,
io, desăvîrşiţilor, zei şi zeiţe,
paznici de turnuri în ţara Thebei !
Cetatea noastră, căznită de lance,
n-o dăruiţi unei oşti
ce vorbeşte un grai străin [19].
împliniţi-le ruga unor fecioare,
într-adevăr împliniţi-le ruga
mîinilor care se-ntind cerşetoare spre voi !
Antistrofa II
Io, daimoni prieteni,
înconjuraţi cu mersul vostru mîntuitor cetatea,
dovediţi cît de mult îndrăgiţi oraşele voastre !
Luaţi la jertfele ce vi le-nchină poporul seama
şi, seama luînd, să-i daţi ajutor.
Gîndiţi-vă cîte misterii
bogate-n prinoase au loc în Theba !
144
ETEOCLES
Pe voi vă-ntreb, vlăstare greu de îndurat, dacă purtarea voastră este cea mai potrivită şi va salva oraşul, dacă aşa-nţelegeţi să îmbărbătaţi oştirea-mpresurată, căzînd asupra chipurilor zeilor cetăţii, cu ţipete şi urlete ; spre-n-fiorarea celor cumpăniţi.
Păzească-mă, şi la năpastă şi în zile bune, soarta să fiu legat de neamul femeiesc !
Cînd biruie, femeia nu-i decît neobrăzare, şi nu te poţi apropia de ea cu vorba.
Cînd o cuprinde teama, pacostea e şi mai mare pentru casă, pentru obşte.
La fel şi astăzi, frămîntarea voastră prin oraş, încolo şi încoace, înseamnă un îndemn la slăbiciune şi la frică pentru ai noştri iară pentru cei de dincolo de porţi, care ne împresoară, un straşnic ajutor, în timp ce înăuntru ne surpăm noi înşine.
Acesta e cîştigul cînd faci casă cu muierile.
Dar cine nu va asculta porunca mea, orice ar fi, bărbat, femeie sau la mijloc, va fi prin hotărîrea judecăţii osîndit la moarte şi nu va izbuti să se ferească de poporul care-l va zdrobi cu pietre.
Bărbatul e răspunzător de cele ce se pun la cale în afara casei, aici femeia nu are nici un cuvînt.
Rămîneţi înăuntru şi încetaţi a ne mai vătăma.
Mă auziţi sau nu mă auziţi, ori sunteţi toate surde ?
CORUL Strofa I
Fecior al lui Edip, ne cuprinde teama
cînd auzim huruitul,
huruitul gălăgioaselor care de luptă,
ţipătul osiilor,
zgomotul roţilor ce se-nvîrtesc
şi-al frîielor neadormite
în gurile cailor,
al zăbalelor cele în foc făurite !
145
10
ETEOCLES
Şi cum ? Navigatorul, de la pupă la proră alergînd, găsi-va oare mijloc de scăpare, cînd corabia trudeşte hărţuită de talazul mării ?
CORUL Antistrofa I
Nu, dar noi, sîrguind la statuile

vechi ale nemuritorilor,
ne-am încredinţat puterii divine.
Cînd a vuit spre porţile noastre
ca un potop ucigaş de zăpadă,
bîntuite de spaimă,
am căutat adăpost la Preafericiţi,
rugîndu-i fierbinte
să-şi întindă asupra cetăţii oblăduirea.
ETEOCLES
Rugaţi-vă ca zidurile noastre să abată lăncile vrăjmaşe.
Nu e aceasta oare şi spre faima zeilor ?
Se spune că dintr-o cetate cucerită zeii pleacă.
CORUL Strofa II
146
Să nu apucăm a vedea părăsit
în zilele vieţii noastre oraşul
de către soborul acesta de zei !
Să ne lipsim de priveliştea vetrei lui Cadmos
cutreierată în lat şi în lung de oştime,
cuprinsă de flăcări duşmane pustiitoare !
ETEOCLES
Cînd îi chemaţi în rugăciuni pe cei de sus, femeilor, nu vă purtaţi prosteşte ! Ascultarea este muma vremurilor bune şi singur ele izbăvesc ; aşa spune proverbul.
CORUL Antistrofa II
Aşa e, dar şi mai înaltă
este puterea dumnezeirii.
Adesea cînd omul se zbate
în rele fără scăpare,
în suferinţă cumplită,
şi peste ochi i se lasă o ceaţă,
zeii deodată-l ridică.
ETEOCLES
Bărbaţii trebuie să-aducă jertfe junghiate zeilor, să le închine drept prinos de ispăşire, înainte de-ncleştarea cu duşmanul.
Iar voi sunteţi datoare să păstraţi tăcere şi să staţi în case.
CORUL Strofa III
Locuim, prin grija celor de sus, o cetate nebiruită ; meterezele sale ne apără încă de gloata vrăjmaşă. Ce ascunsă nelinişte poate să ne întunece ruga ?
ETEOCLES
Eu nu mă-mpotrivesc, cinstiţi cum se cuvine neamul zeilor, dar dacă vreţi să nu împrăştiaţi teama nemernică
147
io*
în inimile cetăţenilor, staţi potolite, nu vă-nspăimîntaţi prea tare !
CORUL Antistrofa III
Am auzit răbufnind de curînd un amestec de vuiete*; turburate de frică am fugit la acropola [20] noastră, la locul de scaun pe care-l cinstim.
ETEOCLES
Acuma voi, cînd veţi afla despre răniţi şi morţi, să nu începeţi a boci sălbatic.
Cu sîngele vărsat al oamenilor se hrăneşte Ares.
CORIFEUL Vai, nechezatul cailor ne sună în urechi !
ETEOCLES
Chiar de vă sună în urechi, să nu vă arătaţi prea mult că-l auziţi.

CORIFEUL
Cetatea geme din adîncul gliei sale, potrivnicii ne împresoară.
ETEOCLES
Nu îţi ajunge că eu sunt aici pentru a hotărî măsurile de cuviinţă ?
148
CORIFEUL Mi-e frică, larma creşte la porţile izbite.
ETEOCLES De ce nu vrei deloc să taci şi urli astfel prin oraş ?
CORIFEUL Sobor al zeilor de-aici, păstrează turnurile noastre !
ETEOCLES Lovească-te pierzania ! Nu vrei să taci ?
CORIFEUL Scutiţi-ne să-ajungem în sclavie, zei thebani !
ETEOCLES Chiar tu ne dăruieşti robiei, pe mine şi întreg oraşul.
CORIFEUL
O, Zeus, atotputernice, întoarce-ţi loviturile peste duşmani !
ETEOCLES
Zeus, ce ai plămădit cînd ai făcut femeia ?
CORIFEUL
O jalnică făptură, precum e şi bărbatul, dacă oraşul cade prins.
149
ETEOCLES
Iar spui prăpăstii, tocmai cînd te-atingi de chipurile zeilor [21].
CORIFEUL
Mă vlăguieşte spaima şi-mi smulge vorbele din gură.
ETEOCLES Ascultă-mă, îţi fac o rugăminte uşor de împlinit.
CORIFEUL Vorbeşte cît mai iute şi-ţi voi da răspunsul iute.
ETEOCLES
Să taci, nefericito, să nu mai semeni frica în cei care ţi-s dragi.
CORIFEUL Am să păstrez tăcere, mă voi supune sorţii celorlalţi.
ETEOCLES
Numai această spunere a ta o ţin, le uit pe celelalte..
Dar mai adaug, dezlipiţi-vă de-aceste chipuri, rugaţi-vă după cum este şi nevoie : zeii să fie aliaţii noştri-n luptă !
Pe urmă, ascultîndu-mi rugămintea, sloboziţi, asemenea unui pean prielnic, sfântul strigăt [22], cum cere ritualul să se ţipe la doborîrea victimelor în Hellada.
Aceasta-i va îmbărbăta pe dragii noştri luptători, va. risipi dintr-înşii teama de duşman.
150
în faţa voastră, zei de baştină ai ţării, zei domnitori în cîmpuri şi veghetori în pieţe, fîntînă Dirke [23], ape ale rîului Ismenos [2]\ făgăduiesc, de se vor încheia cu bine toate şi de va fi cetatea mîntuită, să răspîndesc peste altarele divine sîngele de oaie, în semn de biruinţă, iar hainele potrivnicilor, prăzi de lance sfîşiate, să le atîrn, pe zidul sacrelor lăcaşe, drept prinoase !
Astfel rugaţi-vă de zei, în loc să-ntîrziaţi în gemete, în ţipete hohotitoare, sălbatice şi fără rost, prin care nu veţi izbuti să ocoliţi mai lesne soarta.
Eu la ieşirile din cele şapte metereze voi rîndui, să ţină piept duşmanilor, şase bărbaţi, din croiul celor mari, cu mine şapte, înainte să ne vină vestitori cu mintea răvăşită şi zvonuri mult prea repezi, care sub nevoia unei clipe, să dea foc la totul.
(Eteocles pleacă.)
CORUL . Strofa I
Te-am asculta, dar sufletul nostru, de spaimă, nu doarme ;
vecina inimii, grija,
hrăneşte flacăra înfricoşării.
Ne temem de-atîta oştire ce-nconjură zidul.
La fel porumbiţa cu pui, tremurînd,
se teme de şarpele
aducător de moarte în cuib.
Unii aleargă spre metereze,
în gloată, în cete.
Cu noi ce va fi să se-ntîmple ?

Alţii azvîrl colţuroase pietroaie
asupra cetăţii împresurate.
Zei zămisliţi de Zeus,
ajutaţi pe orişice cale
norodul celor din stirpea lui Cadmos !
Antistrofa I
Ce altă ţară v-ar dărui
o glie mai scumpă decît a Thebei,
151
de-aţi lăsa duşmanilor voştri
acest meleag cu ţărînă adîncă
şi apa fîntînii Dirke,
cea mai rodnică undă
din cîte-au făcut să curgă
cel care cuprinde pămîntul, Poseidon,
şi vlăstarele mării, Okeanidele [2o].
De-aceea, o zei ţiitori ai oraşului nostru,
răspîndiţi în cei de dincolo de metereze
mişelia ce pierde bărbaţii,
orbirea ce-i mînă să-şi lepede armele,
cîştigaţi biruinţă şi slavă pentru cetate,
ocrotitori ai vetrei lui Cadmos rămîneţi,
nestrămutaţi din frumoasele voastre jeţuri !
Gemînd ascuţit, vă rugăm fierbinte ! .
Strofa II
Jalnic ar fi ca oraşul străvechi
să fie surpat în Hades,
un vînat înrobit de lance,
spulberat în moaie cenuşă
şi, prin însăşi voinţa divină,
pustiit de aheu [26] cu necinste ;
jalnic ar fi ca femeile văduve
laolaltă bătrîne cu tinere, ah,
cu hainele-n zdrenţe,
să fie tîrîte de plete
precum nişte iepe,
în timp ce oraşul, ţipînd, se goleşte,
prăzi de război hărăzite morţii
în amestec de strigăte.
Ne temem de grele năpaste.
Antistrofa II
Ar fi dureros ca nepîrguite copile,
fără-mplinirea cerutelor datini,
să se vadă culese de crude,
s-o apuce pe drumul vrednic de ură
spre case străine.
Morţii, putem rosti dinainte,
152
o duc mai bine !
Multe sunt nenorocirile
unei cetăţi subjugate !
Unul ia prinşi, un altul ucide,
alături se pune foc.
Fumul mînjeşte întreaga cetate.
Ares răsuflă ca un smintit,

înrobitorul noroadelor,
şi prihăneşte tot ce e plin de evlavie.
Strofa III
Vuiete surde se-ntind prin oraş.
împrejur un năvod va cuprinde
zidiri întărite.
Bărbat pe bărbat
îl străpunge de moarte cu lancea.
Ţipă sugacii, încă la sinul matern,
behăitul lor se îneacă în sînge.
Pretutindenea bîntuie jaful, fratele goanei !
Prădător se-ntîlneşte cu prădător,
tîlhar pe tîlhar îl cheamă, cu mîinile goale
să fure-mpreună,
vrînd fiecare mai mult decît o fărîmă.
Mintea-şi închipuie lesne urmarea.
Antistrofa III
Tot felul de roade zac pe pămînt răsfirate,
dureroasă privelişte.
Amar este ochiul cămărăşiţei.
Multele, amestecatele
daruri ale ţărînii
se pierd în şiroaie becisnice.
Copilele prinse, neînvăţate
să-ndure, sărmanele, gem
cu gîndul la patul de roabe,
în care vor fi aruncate
din întîmplare vreunui bărbat
şi domn al chinului lor.
153
N-au altă speranţă, vai, decît să purceadă spre un noptatic siîrşit, alinător de dureri şi de lacrimi !
CORIFEUL [£7]
Prietene, se-ndreaptă cercetaşul nostru, mi se pare, către noi, cu veste nouă ; el vine-adus în fugă de resorturile gleznelor.
Iar însuşi regele, vlăstarul lui Edip, tocmai la timp aleargă să asculte spusa vestitorului ; de prea mult zor nu face paşii cum i-ar cere rangul.
(Dintr-o parte intră vestitorul, în fugă, din partea opusă Eteocles, întovărăşit de războinici.)
VESTITORUL
Vă pot vesti, ştiu limpede ce se întîmplă la duşmani, cum pentru fiecare s-a tras la sorţi o poartă.
Tydeus [28] a şi-nceput a face larmă în faţa porţii lui Proitos [29] ; ghicitorul [30] însă nu-i îngăduie să treacă fluviul Ismenos, căci animalele jertfite nu dau semn prielnic.
Tydeus, descreierat şi spumegînd de pofta bătăliei, ţipă asemeni şarpelui şuierător în soarele amiezii, huleşte ghicitorul, feciorul înţelept al lui Oikles, care s-ar strădui, „din pricina nevitejiei, să amăgească moartea, să amîne lupta".
Acestea-i sunt rostirile ; îşi saltă coama coifului cu trei umbroase moţuri, iar de sub scutul său tălăngi de-aramă sună, răspîndind înfiorare.
Pe scut are o stemă preasemeaţă, înfăţişînd' un cer lucrat cu meşteşug, învîlvorat de astre, şi din mijlocul pavezei, strălucitoare, împrăştie lumină luna plină, cea mai de seamă dintre stele, ochiul nopţii.
Aceasta-i căpiala preaîmpodobitei lui armuri ; iar el, pe ţărmul fluviului face larmă, dornic să se bată, precum un armăsar care aşteaptă încordat să sune trîmbiţa, um-plîndu-şi de mînie frîiele cu bale.
Cine-i va sta-mpotrivă, cine, cînd vor cădea zăvoarele, e pregătit să fie straja porţii lui Proitos ?
154
ETEOCLES
Podoabele unui războinic pe mine nu mă înspăimîntă.

Nu e în stare nici o stemă să rănească, nici moţuri sau tălăngi să facă ferfeniţă totul fără lance.
Şi iarăşi, în privinţa nopţii, ce ne-ai zugrăvit-o, de pe scutul său, cu astrele cereşti iluminînd, sminteala repede ajunge prorocul unora.
Deci cadă noaptea peste ochii săi pe cale să se stingă !
Să-i fie stema preasemeaţă însuşi purtătorului într-adevăr şi-ntocmai pe potrivă !
Şi-atunci va fi făcut chiar pentru sine profeţia cea necumpănită.
Eu, împotriva lui Tydeus, voi rîndui apărător al porţii pe fiul vajnic al lui Astacos [31].
De neam ales, cinsteşte cu evlavie tronul Sfielii, urăşte vorbele umflate, nu-i plac nemerniciile, nu intră-n firea lui să fie ticălos..
îşi trage rădăcina din bărbaţii semănaţi în brazde pe care Ares i-a cruţat ; astfel Melânippos este într-adevăr de baştină din Theba.
Izbînda-n luptă o va hotărî cu zarurile Ares.
într-adevăr, îl mînă dreptul sîngelui să-alunge lăncile vrăjmaşe din glia-mamă, care l-a născut [32].
CORUL Strofa I
Celui de partea noastră luptînd
să-i dăruiască zeii noroc ;
el sare, cum este şi drept,
să apere Theba.
Tremurăm la gîndul
că am putea privi vreodată
sîngerosul sfîrşit al celor pieriţi pentru rudele lor.
VESTITORUL
Să-i dăruiască zeii luptătorului noroc ! Pe urmă, lui Capâneus [33] i-a fost sortit să stea la poarta denumită a Electrei [34], un uriaş de-asemeni, mai năprasnic
155
decît cel dintîi, a cărui grozăveală trece dincolo de îngîm-farea omenească.
El ceartă zidurile cu ameninţări cumplite ; ferească-ne ursita să se împlinească !
Fie că vor sau nu vor cei de sus, el spune că va pustii cetatea şi că nici potrivnicia lui Zeus, căzînd asupra lui, nu îi va pune piedici.
Iar fulgerele, pentru el, şi loviturile de trăsnet sunt totuna cu arşiţele de amiază.
Ca stemă are un om gol, un purtător de foc, ţinînd în mîini, drept armă, o torţă-nflăcărată [35] şi glăsuind cu litere de aur : „Voi aprinde Theba !"
în faţa unui astfel de războinic să trimiţi..., dar cine poate să-l înfrunte, cine să se măsoare cu acest bărbat nesăbuit de mîndru ? /
/ETEOCLES
Ceea ce-mi spui înseamnă pentru noi cîştig după cîştig.
Cînd mintea oamenilor se întunecă de îngîmfare, chiar limba lor cu-adevărat îi dă-n vileag.
Ne-ameninţă că-i gata Capâneus de fapte ; pe zei ne-socotindu-i şi revărsînd din gură o trufie căpiată, el, muritor fiind, aruncă pîn' la cer, pînă la Zeus, cuvinte zgomotoase, umflate ca talazurile mării.
Dar sunt încredinţat că fulgerul aducător de foc îl va lovi pe el, precum i se cuvine, şi nu va semăna de fel cu arşiţa de soare la amiază.
Chiar în pofida gurii lui neruşinate, eu am şi hotă-rît bărbatul care să-l înfrunte, dîrzul Polyphontes [36], voinţă-nflăcărată-n luptă, meterez nestrămutat, pe care-l sprijină Artemis cea ocrotitoare cu harul său şi zeii ceia-lalţi.
Numeşte-mi altă căpetenie şi altă poartă hărăzită.
CORUL ; Antistrofa I
Să moară acel care face urări atît de cumplite cetăţii !
156
O izbire de trăsnet să-l ţintuiască,
pînă nu năvăleşte în casele noastre,
pînă nu ne alungă
cu suliţa lui preasemeaţă
din încăperile noastre de fete.
VESTITORUL
Vi-l spun acum pe cel ales după aceea să ne lovească porţile.

Din casca răsturnată de aramă, a treia oară sorţul i-a sărit celui de-al treilea, lui Eteoklos [37].
El ceata trebuie să şi-o arunce împotriva Porţii Noi [38].
Deci îşi întoarce iepele, fremătătoare sub căpestre, ele ar şi voi să se repeadă către porţi şi fornăie prin botniţe un cînt barbar, umplîndu-se de răsuflarea nărilor trufaşe.
Un herb e însemnat pe scutul său şi nu în chip mărunt : pe-o scară [39] rezemată de un meterez duşman, un om în arme suie treptele cu gînd să îl răstoarne şi strigă, o spun literele potrivite : „Nu mă va prăbuşi din turn nici însuşi Ares !"
Trimite împotrivă-i un luptător în stare să apere cetatea de jugul înrobirii.
ETEOCLES
Trimite-voi îndată un războinic, de nu cumva, din fericire, a şi fost trimis, un om ce nu ţine lăudăroşenia în braţe, Megareus, vlăstar lui Creon, din sămînţa celor răsăriţi din brazde [40].
El nu se va înfricoşa de larma unor iepe cu nechez nestăpînit şi nu va părăsi vreodată porţile oraşului ci, sau murind, îşi va-mplini faţă de glia hrănitoare datoria, sau, supunînd cei doi bărbaţi şi cetăţuia de pe pavăză, o va lua drept pradă de război, podoabă pentru casa părintească.
Vorbeşte-ne despre-ngîmfarea altuia, nu fi zgîrcit în a ne spune.
157
CORUL • Strofa II
Cerem în rugăciuni biruinţă
pentru cel care apără casele noastre,
cerem pentru potrivnici înfrîngere.
In nebunia minţii lor,
jignesc oraşul cu mult preasemeţe cuvinte.
Privească spre ei cu mînie Zeus
Drămuitorul [41] dreptăţii !
VESTITORUL
Al patrulea se află rîndiiit la poarta următoare, a Athe-nei Onka.
Se-apropie strigînd, este făptura înalt crescută-a lui Hippomedon [42].
Cînd el a-nvîrtejit rotundul scutului cît un arman, am început să tremur, nu tăgăduiesc.
Desigur faurul de steme nu era din cei neiscusiţi şi i-a lucrat cu măiestrie scutul, inchipuind un Typhon [43] ce îm4 proaşcă din gura cu suflări de flăcări, un negru abur, fra-l tele vălătucit al focului, în timp ce şerpi încolăciţi alcă4 tuiesc chenarul pîntecoasei paveze.
\
Scoţînd un strigăt de bătaie, pătruns de zeul Ares, ca -o thyadă răvăşită se, repede-n luptă ; privirea lui stîrneşte groaza.
Ridică pază bună împotriva năpustirii unui astfel de potrivnic, căci laudele lui de sine înaintea porţilor au şi-nceput să înspăimînte !
ETEOCLES
în primul rînd, vecina Thebei şi ocrotitoarea porţii, Pallas Onka, urăşte nemăsura luptătorului şi îl va smulge de la cuibul său ca pe un şarpe ameninţător.
De altfel a fost şi ales Hiperbios [44], feciorul vajnic al lui Oinops, războinic pe potrivă cu războinic.
158
El nu aşteaptă decît să-şi încerce, la vreme de nevoie, soarta.
Nici chipul său, nici inima şi nici armura n-au cusur.
Cu bun temei Hermes [45] îi pune să se-nfrunte, căci, om duşman cu om se va lupta şi prin ciocnirea pavezelor se vor război doi zei potrivnici.
Unul e Typhon, cel care răsuflă foc, iar celălalt, pe scutul lui Hiperbios, e tatăl Zeus, înfipt pe tron, cu fulgerul invîlvorat în mînă,[1] şi nimeni pînă azi nu l-a văzut învins pe Zeus.
[Aceştia, pentru fiecare, sunt daimonii sprijinitori.
Şi dacă-n bătălie Zeus e mai puternic decît Typhon, noi suntem cu învingătorul, iar ceilalţi sunt cu învinsul.
Fireşte, lupta celor doi bărbaţi astfel se va sfîrşi : Hiperbios, aşa cum îl arată stema, va găsi pe

însăşi pa-văza-i un salvator, anume Zeus.] [46]
CORUL Antistrofa II
Credem că insul pe-al cărui scut
se află vrăjmaşul lui Zeus,
neîndrăgita făptură a unui daimon
născut din ţărînă,
iazma urîtă deopotrivă de oameni
şi zei îndelung-trăitori,
îşi va sfărma înaintea porţilor capul !
VESTITORUL
Aşa să fie ! Să vă spun acum despre al cincilea, despre potrivnicul ţîşnit în faţa celei de a cincea porţi, a Miază-nopţii, la mormîntul lui Amphion [47] cel născut din Zeus.
Pe suliţa din mîna lui, la care se închină ca unui dumnezeu, în care crede mai vîrtos decît în ochi, se jură că va pustii cetatea celor ce se trag din Cadmos, deşi nu se-nvo-ieşte Zeus.
159
Aşa dă glas acest vlăstar al unei mame de la munte [48], frumos la chip, bărbat şi copilandru, abia dacă-i mijeşte puful tinereţii pe obraji, crescînd, ici-colo, în tuleie dese.
Dar n-are suflet de fecioară, precum i-ar cere numele.
Cu ochi năprasnici se apropie Parthenopaios din Ar-cadia.
Războinicul acesta-i doar un venetic în Argos, unde a fost hrănit, şi socoteşte să-şi plătească datoria din belşug ; el n-a venit aici să neguţătorească bătălia, ci mai degrabă spre cinstirea căii străbătute.
Cu semeţie se înfăţişează înaintea porţii : pe pavăza de-aramă, adăpostul său rotund, el flutură ocara ţării noastre, pe Sfinx [49], care mănîncă numai carne crudă, a cărei formă prinsă-n cuie, lucrată-n relief, strălucitoare, ţine sub ea în gheare un theban, ca să coboare peste om o grindină de lovituri.
ETEOCLES
Lovească-i zeii pe nemernici, după cum li-s gîndurile şi trufia lor nesfîntă !
Astfel i-ar nimici o moarte-ngrozitoare şi nespus de rea.
Cît îl priveşte pe arcadianul despre care ne vorbeai, ştiu un bărbat neîngîmfat, a cărui mînă vede ce are de făcut : e fratele războinicului dinainte, Aktor [50].
Acesta nu va încuviinţa ca un şuvoi de vorbe goale, fără împlinire, să năvălească dincoace de porţi, sporind nenorocirea noastră, şi nici să intre în cetate omul ce aduce dihania cumplită, vrednică de ură, zugrăvită pe un scut vrăjmaş.
Ea însăşi dinafară va urla-mpotriva purtătorului adăpostit, cînd va fi ciocănită îndesat sub metereze.
Cu voia zeilor, să se adeverească tot ce am rostit !
CORUL Strofa III
In piept ni se-mplîntă cuvintele, pletele părului ni se zburlesc,
160
auzind făloasele spuneri
ale acestor făloşi vorbitori
şi nemernici bărbaţi.
Fie să-i piardă zeii-n pămîntul acesta !
VESTITORUL
Vi-l spun acuma pe al şaselea, bărbatul cel mai înţelept, în luptă cel mai nobil, puternicul profet, Amphia-raos [51].
Proptit în faţa porţii Homolois [52] îl ceartă pe puternicul Tydeus, zicîndu-i „ucigaş de oameni, unul ce turbură cetatea, în Argos cel mai mare dascăl de nenorocire, trimisul Erinyei, sluga crimei, şi sfetnicul de răutăţi al lui Adrastos."
Pe urmă el priveşte spre puternicul tău frate Polynei-kes [53], îşi ridică ochii şi, la sfîrşit, de

două ori îl cheamă, răspicîndu-i numele, şi gura lui rosteşte asemenea cuvinte :
„Straşnică faptă ! scumpă zeilor, plăcută s-o auzi, s-o depeni la urmaşi, e straşnică zdrobirea cetăţii părinteşti, a zeilor ţarinii tale, cu ajutorul unor cete asmuţite din afară !
Se află vrun temei ce te-ar putea îndreptăţi să seci maternul şipot ?
Oare pămîntul patriei supus de rîvna lăncii tale, te va sluji în luptă cu credinţă ?
Cît despre mine, eu voi îngraşă pămîntul Thebei, un ghicitor ascuns adînc în ţarina duşmană.
La luptă deci, nădejdea mea este să mor în slavă !"
Aşa vorbi profetul, purtînd cuviincios o pavăză cu totul de aramă.
Dar pe rotundul scutului nu se zăreşte nici o stemă.
El nu vrea doar să pară cel mai nobil, ci să fie, purtînd în inimă de grijă brazdelor adînci din care cresc lăstarii gîndurilor cumpănite.
Te sfătuiesc să afli împotrivă-i un apărător şi înţelept şi vrednic ; să-ţi fie teamă de acel care cinsteşte zeii.

ETEOCLES
Ce semn prevestitor, vai, îl alătură pe omul drept de cei necredincioşi ?
în orice fel de lucru nimic nu e mai rău decît tovărăşia ticăloşilor ; aceasta nu dă niciodată roade bune.
Cînd un bărbat evlavios urcă într-o corabie cu marinari ce ard să săvîrşească vreo nemernicie, şi el e nimicit odată cu stirpea lor respinsă de nemuritori.
Numai să se amestece un drept cu oameni din cetate neprimitori de oaspeţi, nepăsători faţă de zei, şi se va prinde fără greş întru aceeaşi plasă ; el piere-atins de vîrful biciului divin, acelaşi pentru toţi.
La fel şi înainte-văzătorul, fiul lui Oikles, om cumpănit, plin de dreptate, viteaz, evlavios, profet vestit, ameste-cîndu-se fără să vrea cu oameni care n-au nimica sfînt, ci guri obraznice, plecaţi pe-un drum de-ntoarcere atît de lung, va fi tîrît şi el, dacă se învoieşte Zeus, întru aceeaşi plasă [54].
Cred că Amphiaraos nici măcar nu va înainta spre porţi, şi nu din lipsă de curaj, nu din voinţă şubredă, ci cunoscînd că trebuie să moară în această luptă, dacă oracolele lui Loxias [5o] poartă roade, iar el obişnuieşte ori să tacă ori să grăiască doar cînd e nevoie.
Totuşi vom aşeza şi-n faţa lui un luptător, pe straşnicul Lasthenes [56], un portar neprimitor de oaspeţi ; acesta are mintea unui vîrstnic, dar carnea tînără, privirea iute şi braţul său nu zăboveşte să lovească, în locul dezgolit de pavăză, cu lancea.
Dar pentru muritori izbînda este darul zeilor.
CORUL Antistrofa III
Audă-ne zeii şi împlinească-ne
dreptele rugi :
izbînda să fie-a cetăţii lui Cadmos !
întoarcă-se caznele,
cele stîrnite de suliţi, asupra
năvălitorilor noştri !

Înainte s-ajungă la ziduri, ldveascâ-i, ucidă-i cu fulgerul Zeus !
VESTITORUL
Acum voi spune, la sfîrşit, despre al şaptelea, fratele tău, din faţa celei de a şaptea porţi [57], şi despre soarta hărăzită Thebei de el prin rugăciuni şi prin blesteme.
Acesta, după ce va trece peste metereze, vestindu-se a fi stăpînul ţării şi chiuind peanul biruinţei, doreşte să se prindă cu tine-n luptă dreaptă, să te ucidă şi să moară-n preajma ta, iar dacă scapi cu viaţă, tu care l-ai lipsit de drepturile sale [58], să te alunge în exil din vatra ta, şi astfel să plăteşti pentru surghiunul său.

Iată ce strigă tare Polyneikes cel puternic, rugîndu-se de zeii stirpei şi ai gliei părinteşti să stea de veghe la-mpli-nirea fără greş a cererilor sale.
El poartă pavăză nou făurită, frumos-rotundă, cu o dublă stemă prinsă iscusit : se vede un războinic din aur cizelat şi-alături o femeie care-l călăuzeşte cuviincios pe drumul lui.
Ea spune că ar fi Dreptatea, dovadă literele cuvîntînd : „îl voi aduce pe bărbat să locuiască în cetatea lui, să se întoarcă în lăcaşul părintesc."
Ţi-am arătat întocmai pregătirile duşmanilor.
Nicicînd nu vei afla vreo vină, omului care ţi-a dat aceste veşti.
Cunoaşte singur cum să cîrmuieşti corabia cetăţii ! *(Pleacă)*
ETEOCLES
O neam al lui Edip, al meu, lovit de zei cu nebunie, urît năprasnic de nemuritori şi-acoperit de lacrimi !
Azi, vai, blestemele părintelui s-au împlinit [59] !
Dar nu se cade nici să plîngem, nici să ne văităm pentru ca plînsetele noastre nu cumva, sporind să-ajungă şi mai greu de îndurat.

Vom şti îndată despre Polyneikes, al cărui nume i se potriveşte-atît de bine, dacă-ntîmplările se vor sfîrşi ca în emblema lui, dacă îl vor aduce-n ţară nişte litere de aur, ţîşnite dintr-o inimă semeaţă şi aşternute cu migală pe un scut.
Da, poate, dacă peste faptele şi mintea lui ar fi domnit fiica fecioară a lui Zeus, Dreptatea.
Dar niciodată, nici cînd a scăpat din bezna pîntecului mamei, nici cînd, fiind copil, creştea, nici cînd îi da în floare tinereţea şi pe bărbia lui mijeau tuleiele în smocuri, Dreptatea nu l-a agrăit baremi cu un cuvînt şi nici acum nu cred că stă în preajma lui, cînd el batjocoreşte pămîntul părintesc [60].
Astfel Dreptatea nu ar fi, într-adevăr, decît un nume mincinos, dacă ar face cîrdăşie cu un muritor în stare să cuteze orişice.
într-asta mă încred şi mă voi duce să-l înfrunt eu însumi.
Pe cine altul am trimite mai potrivit decît pe mine ?
Ne vom cuprinde-n luptă, rege contra rege şi frate contra frate, duşman contra duşman.
Aduceţi-mi cnemidele, degrabă, apărătoarele-mpotriva lăncilor şi pietrelor.
CORIFEUL
Ba nu, tu omul cel mai drag şi fiul lui Edip, să nu ajungi, în clocotul mîniei, asemenea lui Polyneikes,. nemernic şi sfruntat la vorbă :
Destul e că argeii şi cadmeii au pus mîna pe arme să se lupte ; de sîngele acesta lesne te purifici.
Dar omorîrea între ei a doi bărbaţi avînd acelaşi sînge e o mînjire care nu se învecheşte niciodată.
ETEOCLES
A îndura un rău ce nu ne umple de ruşine, treacă, deoarece în lumea morţilor atîta ne va fi dobînda.
Dar relele urmate de ruşine nu sunt spre buna noastră faimă.

CORUL Strofa I
Ce ţi se-ntîmplă în minte, copile ? Nu te lăsa tîrît de orbire, să nu-ţi năvălească în suflet sminteala lăncilor care ucid ! Leapădă pofta răului, de la obîrşie !
ETEOCLES
Cum lucrurile le grăbeşte chiar dumnezeirea, purceadă în bătaia vîntului, spre locul hărăzit, întreaga stirpe a lui Laios, urîtă de Apolo, spre unda fluviului Kokytos[61] !
CORUL Antistrofa I
Cu muşcătură prea crudă te mînă dorinţa vărsării de sînge neînvoită de noima divină, şi-ţi dăruieşte roade amare.
ETEOCLES
Dar, neagră şi cumplită, Urgisirea tatii, fără o lacrimă în ochii săi uscaţi, se-apropie, spunîndu-mi : „E în cîştig acel ce moare mai devreme decît mai tîrziu." [62]
CORUL Strofa II
Nu te lăsa tîrît, nu vei fi socotit mişel, alegînd să trăieşti ! Erinys cu neagră egidă

va părăsi lăcaşul acesta,
cînd zeii vor fi-nduplecaţi
prin jertfe aduse de mîinile tale ?
ETEOCLES
Cît preţ mai am în faţa zeilor ?
Doar darul nimicirii mele preţuieşte pentru ei.
De ce aş linguşi ursita care mă stîrpeşte ?
CORUL Antistrofa II
Astfel îţi pare azi, cît se află în preajmă.
Daimonul sorţii după o vreme
se poate schimba, venind către tine
cu o suflare mai blîndă.
Acum încă fierbe.
ETEOCLES
Această'fierbere-au stîrnit-o blestemele tatălui meu.
O, cît au fost vedeniile mele de adevărate, nălucile care-mi
vesteau în vis că moştenirea tatii va fi împărţită ! !
CORIFEUL Ascultă de femei, oricît ţi-ar fi de neplăcut.
ETEOCLES Rostiţi ce vi se pare drept, dar nu lungiţi cuvîntul !
CORIFEUL Să nu porneşti pe drumul spre a şaptea poartă.
166
ETEOCLES Voinţa mea e ascuţită, n-o vor toci nişte cuvinte.
CORIFEUL Izbînda, chiar cînd e măruntă, vădeşte harul zeilor.
ETEOCLES
Atare spunere nu poate fi pe placul unui bărbat cu armele în mîini.
CORIFEUL
Cum, vrei să seceri zilele fratelui tău ?
ETEOCLK5
De pacoste, cînd ţi-o trimite cerul, n-ai scăpare. *(Eteocles pleacă în grabă.)*
CORUL Strofa I
Ne temem de divinitatea
ce spulberă casele,
atît de puţin asemenea celorlalţi zei,
cu-adevărat prorocită de-rău-vestitoare,
Erinys, înfiripată din rugile unui părinte ;
ne temem să nu împlinească
menirile nestăpînite
ale celui cu mintea pierdută, Edip.
Această gîlceavă aduce moartea copiilor săi.
16T
Antistrofa I
Chalybos[63], cel care scutură sorţii,
străinul venit din părţile sciţilor,
amarnicul drămuitor de bunuri,
Fierul cu inima necruţătoare,
amestecătorul de zaruri,
a şi hotărît pămîntul în care
vor locui de azi înainte,
atîta cît poate cuprinde un mort ;
i-a dezmoştenit de marile şesuri.
Strofa II
Cînd vor fi fără viaţă, ucişi amândoi, sfîşiaţi amîndoi, fiecare de celălalt frate, cînd praful ţarinei le va fi sorbit înnegritele cheaguri, sîngele crimei, cine va sta să le-nchine purificările, cine va sta să-i mai

spele ? O, noi suferinţe-mpletite cu năpastele vechi ale casei !
Antistrofa II
Vorbim despre vechea greşeală,
grabnic atunci pedepsită,
ce stăruie pînă-n al treilea neam,
neascultarea lui Laios
faţă de-Apolo.
care i-a dat în trei rînduri de veste,
din sacrul lăcaş prorocesc,
din pythianul buric al lumii[64],
că e hărăzit să moară fără urmaşi,
dacă vrea să mîntuie Theba.
Strofa III
Dar Laios, îngenuncheat de-o plăcută sminteală, moartea şi-a zămislit-o sieşi,
168
pe ucigaşul de tată Edip ;
acesta n-a pregetat să-şi arunce sămînţa
în sfînta brazdă maternă ce l-a hrănit,
sădind sîngeroasă tulpină.
O dragoste nesăbuită-i
apropia pe miri, pereche nebună [65] !
Antistrofa III
Şi-acuma, o mare de rele rostogoleşte talazuri spre noi : cînd unul se sfarmă, altul de trei ori mai straşnic se-nalţă, clocotind zgomotos în jurul cetăţii, între noi şi ele, drept apărare, se-ntinde numai grosimea acestor şubrede ziduri. Ne temem să nu se sfîrşească deodată cu basileii şi ţara.
Strofa IV
Grea este clipa ce dă socoteală
de împlinirea blestemelor vechi !
Pe nevoiaşi pustiirile îi ocolesc.
Dar oamenii harnici,
cînd li se-ngraşă prea tare belşugul,
să-şi azvîrle prisosul poverii din navă.
Antistrofa IV
Ce alt erou a fost mai slăvit cîndva
de zeii vetrelor ţării,
de adunarea cetăţii bogată-n vlăstare,
decît era venerat Edip,
după ce dezrobise pămîntul Thebei de Sfinx,
de pacostea şi răpitoarea de oameni ^ ?
169
Strofa V
Dar cînd în mintea lui
se făcu lumină [67], sărmanul,
despre nemernica nuntă,
împins de durerea cumplită,
de nebunia inimii sale,
săvîrşi dintr-o dată două năpaste :
se despărţi de ochi, smulgîndu-i
cu mîinile ucigătoare de tată,
ochii mai dragi pentru el decît fiii,
Antistrofa V
iar împotriva feciorilor săi, mîniat
pe felul în care-i purtau de grijă,
aiai, aruncă blesteme
din gură amară :

moştenitele bunuri să şi le-mpartă
cu spada în mînă.
Acum tremurăm, nu cumva
Erinys [68] cu gleznele iuţi
să-mplinească afurisirea.
(Intră un crainic.)
CRAINICUL
Prindeţi curaj, copilelor, de mame încă nedesprinse, cetatea noastră a scăpat de jugul înrobirii.
S-a spulberat înfumurarea straşnicilor asediatori.
Pluteşte Theba ca o navă în senin, nescufundată de izbirea multelor talazuri.
îi stau de strajă meterezele şi porţile-apărate de războinici neîntrecuţi în lupta om cu om.
Aproape pretutindeni toate-s bune, la şase porţi, dar pe a şaptea şi-a ales-o domnul venerat al celei de a şaptea zile, mai-marele Apolo, să pedepsească neamul lui Edip pentru rătăcirile lui Laios de odinioară [69].
170
CORIFEUL Ce nouă încercare i-a fost hărăzită iarăşi Thebei ?
CRAINICUL Cetatea e scăpată, însă basileii de-o sămînţă...
CORIFEUL
Cum ? Ce grăieşti ? Îmi ies din minţi de spaimă, au-zindu-te.
.
CRAINICUL Struneşte-ţi mintea şi ascultă-mă : copiii lui Edip...
CORIFEUL Biata de mine, vai, sunt o prevestitoare de nenorociri *i*
CRAINICUL
ı
neîndoielnic, prăbuşiţi în pulbere...
CORIFEUL
Ei zac oare acolo, fără viaţă ? Oricît de greu ţi-ar fi cuvîntul, spune-l !
j
v
CRAINICUL
Atît de crunt s-au junghiat cu mîini frăţeşti unul pe altul !
171
CORIFEUL
Atît le-a fost amîndurora- daimonul [70] de asemănător ! El singur a stîrpit neamul acesta încercat de nenoroc.
CRAINICUL
Avem temeiuri să ne veselim, dar şi să plîngem.
Cetatea e biruitoare, dar mai-marii, cei doi conducători de oaste, şi-au împărţit averea toată cu fierul sciţilor bătut de faur cu barosul [71].
Pămînt ei nu vor mai avea, decît mormîntul, în care i-au surpat blestemele părintelui nefericite.
(Crainicul pleacă.)
CORIFEUL
O Zeus, mărite, o zei ce ţineţi oraşul, voi care aceste ziduri întărite de Cadmos... le-aţi apărat, cuvine-se oare să mă veselesc, înălţînd ritualul strigăt spre Mînţurtorul cetăţii ?
Ori, dimpotrivă, să plîng pentru capii acestui război, lipsiţi de urmaşi, sărmanii şi nefericiţii ?
Ei parcă spre îndreptăţirea numelui lor, acela de „căutători de gîlcevi" au pierit dintr-o sfadă nelegiuită [72].
CORUL Strofa I
Neagră Urgisire, desăvîrşită,
a lui Edip şi a stirpei sale,
un ger năprasnic învăluie inima noastră !
Strigăm un cîntec de groapă,
aiurim ca thyadele,
aflînd de aceste leşuri mînjite cu sînge
căzute-n puterea morţii în chip atît de amarnic.
Ah, semnul rău-vestitor,
ciocnirea de suliţi !
172

Antistrofa I
Adeveritu-s-a fără greşeală •
blestemul părintelui, tot ce-a rostit.
Dăinuie parcă urmările
neascultării lui Laios.
Grija înconjură Theba ;
profeţiile nu se înmoaie.
Io, vrednici de plîns luptători,
aţi împlinit necrezutul !
S-au revărsat năpaste de jale
şi-acestea nu sunt cuvinte goale.
(Sunt aduse înainte cadavrele lui Eteocles şi Polynei-kes.)
Iată dovada grăind de la sine,
sub ochii noştri se află cele rostite de crainic !
Cei doi războinici, grijile noastre gemene,
omorîtorii nemernici de. frate,
părtaşii aceloraşi chinuri, s-au săvîrşit !
Ce să-ngînăm ? Doar atît că
aici în vatră şi-n casă durerea urmează durerii.
Dragelor, haideţi, sub vîntul suspinelor,
împrejurul frunţilor voastre mişcaţi-vă braţele [73],
în ritmul ce călăuzeşte de-a pururi
luntrea cu negre pînze, trecînd Acheronul [74],
pînă la ţărmul străin lui Apolo, neînsorit,
primitor pentru toţi şi beznatic.
CORIFEUL[75]
[Dar iată-le, pe Antigona şi pe Ismena[76], venind să-mpli-nească o datorie amară : cîntarea de mort pentru fraţii lor.
Desigur, din pieptul gingaş, cuprins în veşminte cutate adînc, durerea va izbucni pe potriva năpastei.
Pe noi obiceiul ne-ndeamnă, înainte de toate, să strigăm tînguietorul imn cerut de Erinys, apoi să cîntăm pea-fiul lui Hades [77], vrednic de ură.
O, voi, din pricina fraţilor voştri cele mai greu încercate din cîte femei îşi leagă cu brîie veşmîntul, noi plîn-

gem, noi gemem şi nu-s prefăcute înaltele ţipete smulse din inima noastră !]
(Corul se împarte în două hemicoruri ce-şi răspund pînă la sfîrşitul dramei.)
ÎNTÎIUL HEMICOR Strofa I
Io, io, smintiţilor,
necrezători în prieteni [78], lacomi de chinuri,
aţi dobîndit, sărmanii de voi,
lăcaşul tatălui vostru cu spada !
AL DOILEA HEMICOR
Sărmanii, da, şi-au aflat,'
spre paguba casei, o moarte nefericită.
ÎNTÎIUL HEMICOR Antistrofa I
Io, io, năruitori de ziduri, aţi nimicit sălaşele voastre. Monarhi dăruiţi cu domnii amare, iată cum fierul armelor v-a împăcat !
AL DOILEA HEMICOR
Astfel, într-adevăr, şi-a-mplinit hotărîrea sfînta Erinys a tatălui lor Edip.
ÎNTÎIUL HEMICOR Strofa II
Izbiţi între coaste, în stînga, izbiţi în trupul cu vintre frăţeşti,

Aiai, năpăstuiţii,

aiai, blestemele ce i-au tîrît
să se ucidă unul pe altul !
AL DOILEA HEMICOR
Pacostea cînd i-a lovit
le-a străpuns, odată cu trupul, şi casa,
urmarea mîniei de nepovestit
şi a gîlcevii stîrnite
de urgisirea tatălui lor.
ÎNTÎIUL HEMICOR Antistrofa **II**
Prin cetate umblă un geamăt.
Gem meterezele, geme pămîntul
după bărbaţii la care ţineau.
Urmaşilor le vor rămîne
aceste averi, moştenire mîhnită[79].
Le-a fost hărăzit să se certe
şi, drept încheiere, să moară.
AL DOILEA HEMICOR
Cu mîniate inimi
şi-au împărţit în părţi egale moşia. Dar rudele lor îl socot vinovat pe mijlocitorul zavistiei,
Ares ; nimic plăcut nu se iscă prin el.
ÎNTÎIUL HEMICOR Strofa **III**
Loviţi de fier, priviţi ce-au ajuns ! Ce-au cîştigat, loviţi de fier,
175
vom fi întrebate ?
Numai un loc în gropniţa tatălui !
AL DOILEA HEMICOR
Valul de bocete-al casei, înalt,
îi însoţeşte, sfîşietor,
numai suspin despre sine şi chin pentru sine,
posomorit şi neîndrăgind veselia,
făcînd să ţîşnească lacrimi adevărate
din inima noastră, care se iroseşte plîngînd
pentru această pereche de regi.
ÎNTÎIUL HEMICOR Antistrofa III
Cuvine-se a ne rosti
despre destinul acestor nefericiţi :
ei le-au adus cetăţenilor Thebei multă ruină,
multă, de-asemeni, vrăjmaşelor rînduri
răpuse-n război.
AL DOILEA HEMICOR
Cea mai lovită de soartă le-a fost născătoarea,
dintre toate femeile cîte-au născut !
I-a zămislit cu însuşi feciorul său
pe care-l luase de soţ !
Iată cum au sfîrşit copiii săi,
surpîndu-se unul pe altul
cu mîini de-o sămînţă şi ucigaşe.
ÎNTÎIUL HEMICOR Strofa IV
într-adevăr, de-o sămînţă au fost pînă şi în nimicirea de tot,
176

în împărţeala purceasă din vrajbă, în lupta nebună, sfîrşit al zavistiei lor !
AL DOILEA HEMICOR
Ura lor a-ncetat.

In ţărîna-nmuiată de sînge
vieţile li s-au amestecat ;
cu-adevărat sunt acum un singur sînge !
Arbitrul gîlcevei le-a fost amarnic
străinul din părţile pontice [80],
Fierul tăios călit în flăcări !
Amarnic a fost cumplitul
împărţitor al averii,
Ares ce face să biruie astăzi
blestemul părintelui lor.
ÎNTÎIUL HEMICOR Antistrofa IV
Primitu-şi-au partea, sărmanii, partea de chinuri voite de Zeus ! Adîncul comorilor gliei le va zăcea de-acuma sub trupuri.
AL DOILEA HEMICOR
Ei pentru stirpe au împletit cununa durerilor nenumărate ! Pînă la urmă, Blestemele au slobozit chiotul lor de izbîndă. Neamul goneşte în vălmăşagul pieirii. La poarta la care mai adineauri luptau, Ate-şi ridică trofeul[81] ;
acum pe cei doi, prăbuşiţi, daimonul îi părăseşte. *(Se înfiripă cortegiul funebru, care se pune lent în mişcare.)*
177
ANTIGONA Lovit fiind, lovit-ai.
ISMENA
Şi tu, omorînd, ai pierit.
ANTIGONA Ai ucis cu lancea.
ISMENA
De lance ai fost omorît.
ANTIGONA Ai pricinuit suferinţe.
ISMENA Ai îndurat suferinţe.
ANTIGONA Revărsaţi-vă, lacrimi !
ISMENA Curgeţi, suspine !
ANTIGONA
Iată-te zăcînd.
ISMENA
După ce ai ucis.
ANTIGONA
Strofă
Alelei !
ISMENA
Alelei !
ANTIGONA
Strofă
Nebuneşte suspină sufletul meu.
ISMENA
Inima-mi geme adînc în piept.
178
ANTIGONA Vai ţie, cel vrednic de-atîta plînset !
ISMENA Vai ţie, cel vrednic de-atîta milă !

ANTIGONA Ai căzut prin mîna fratelui tău.
ISMENA Ai făcut să piară fratele tău.
179
ANTIGONA îndoită durere, greu de rostit.
ISMENA îndoită durere, greu de privit.
CORUL
O, cruntă drămuitoare de cazne, Moira !
O, umbră slăvită a lui Edip !
O, neagră Erinys, mare îţi este puterea !
ANTIGONA
Antistrofă
Alelei !
ISMENA
Alelei !
ANTIGONA Suferinţe cumplite privirii.
ISMENA Mie vădite, cînd s-a întors din exil Polyneikes.
180
ANTIGONA Oare s-a-ntors ucigaşul acasă ?
ISMENA Abia mîntuit de surghiun, îşi dete suflarea.
ANTIGONA
S-a prăpădit; cine nu ar vedea ?
ISMENA L-a ptfă^uşit cu sine şi pe acesta[82].
ANTIGONA
E cumplit să graieşti.
ISMENA E cumplit să priveşti.
CORUL
O, cruntă drămuitoare de cazne, Moira !
O, umbră slăvită a lui Edip !
O, neagră Erinys, mare îţi este puterea !
ANTIGONA Epodă
Acum o cunoşti, cînd ai încercat-o.
181
ISMENA Şi tu te-ai grăbit s-o înveţi.
ANTIGONA în clipa întoarcerii-n ţară.
ISMENA Suliţa ta s-a ciocnit cu a lui.
ANTIGONA
Stirpe îndurerată !
ISMENA îndurerată de chinuri !
ANTIGONA
Io, suferinţe !
ISMENA Io, obidiri !
ANTIGONA Pentru palat şi pentru piămînt.
ISMENA
Şi pentru mine, de-asemeni. 182
ANTIGONA Io, rege-al suspinelor şi-al suferinţelor !
ISMENA Io, dintre toţi cel mai vrednic de plîns !
ANTIGONA
Io, sărmani rătăciţi de Ate !
ISMENA Io, unde îi vom aşterne-n pămînt ?
ANTIGONA Io, unde afla-vor mai multă cinstire ?
ISMENA
Io, să-şi aline durerea lîngă părintele lor !
(Intră un crainic şi cîţiva fruntaşi ai Thebei.)

[UN CRAINIC[63]
E datoria mea să dau de ştire despre ce au chibzuit şi-au hotărît aleşii poporului cetăţii Theba.
Eteocles, pentru slujirea ţării cu credinţă, au socotit să aibă parte de mormînt şi de îndurerate funeralii.
Urîndu-i pe duşmani, n-a pregetat să moară pentru glie ; neprihănit faţă de templele-nălţate de părinţi, fără greşeală ; s-a stins acolo unde e frumos cei tineri să se stingă.
183
Atîta, despre el, aveam să cuvîntez.
Cît despre frate-său, stîrvul lui Polyneikes va fi az-vîrlit afară, peste ziduri, neîngropat, pradă la cîini, căci el ar fi ajuns pustiitorul ţarinei lui Cadmos, de nu i se împotrivea cu suliţa un zeu.
Acum, deşi e mort, va trebui să ispăşească vina de a-i fi jignit pe zeii patriei, cînd a mînat puhoi, oştirea de străini peste cetate.
Au hotărît înmormîntarea să i-o facă răpitoarele văzduhului, să fie astfel răsplătit pentru ticăloşie, să nu-l urmeze nimeni spre a-i închina libaţiile morţilor, spre a-l cinsti cu tînguirea cîntecelor ascuţite, nevrednicul să n-aibă parte de alaiul funerar al rudelor.
Astfel a hotărît noua putere a cadmeilor.
ANTIGONA
Iar eu le spun fruntaşilor cadmei : eu însămi îl voi îngropa, voi înfrunta primejdia de-a coborî un frate în mor-mînt, neruşinîndu-mă c-aş fi necredincioasă şi răzvrătită faţă de cetate.
, Puternic ne uneşte pîntecul din care ne-am ivit, copiii unei mame urgisite şi-ai unui tată fără de noroc.
împărtăşeşte-te din chinurile sale, suflete al meu, de bună voie, pentru cel acum lipsit de orice voie, fiind în viaţă, pentru cel care acum e mort, aşa cum trebuie o soră să-ndrăznească !
Lupii cu burţile scobite nu vor înfuleca din carnea lui ; să nu-şi închipuie aceasta nimeni !
Voi şti să-i pregătesc mormînt şi să-l înmormîntez aşa. cum sunt, femeie, de-ar trebui să-i car pămînt în poala rochiei de in şi să-l acopăr singură, cu mîna.
Să nu socoată nimeni că voi face altfel.
Găseşte îndrăzneala căi să făptuiască.
184
CRAINICUL Iţi dau un sfat : să nu înfrunţi cetatea !
ANTIGONA
Iţi dau un sfat, scuteşte-mă de-ndemnurile tale crăi-niceşti.
CRAINICUL Poporul este aspru, cînd tocmai a scăpat de la prăpăd.
ANTIGONA
N-are decît să fie aspru ; eu nu îl voi lăsa neîngropat pe Polyneikes.
CRAINICUL Cetatea îl urăşte, iar tu-l cinsteşti, înmormîntîndu-l.
ANTIGONA
Dar zeii oare nu i-au hărăzit şi partea lui de cinste [M] ?
CRAINICUL
Da, înainte de a-şi fi primejduit pămîntul ţării
ANTIGONA La relele-ndurate, el a răspuns prin rele.
85
185
CRAINICUL Pentru greşeala unuia lovind în toţi.
ANTIGONA
Zeiţa Eris [m] are veşnic ultimul cuvînt.
Am să-l îngrop, deci mai scurtează-ţi vorba !
CONDUCĂTOAREA HEMICORULUI AL DOILEA
Iar cu Eteocles noi ne vom duce, precum ne îndeamnă Cetatea şi Dreptul.
Acestuia, după puterea lui Zeus şi-a zeilor preafericiţi, oraşul lui Cadmos îi datorează că nu a fost năpădit şi-necat de talazul duşmanilor.]
(Cele două cortegii funerare părăsesc scena.)
CRAINICUL
Dă-ţi sfaturi singură, dar te previn să nu le împlineşti. *(Crainicul pleacă.)*
CORIFEUL
Vai vai, Erinii, puteri ale morţii, trufaşe, de neamuri nimicitoare, voi stirpea lui Edip aţi sfărmat-o din

temelie.
Cu mine ce se întîmplă, ce mă voi face, încotro să mă-ndrept ?
Găsi-voi în mine putere să nu te jelesc, să nu te-nso-ţesc la mormînt[87] ?
Şi totuşi mi-e frică, de groaza poporului dau înapoi.
Eteocles, tu vei avea bocitoare destule, pe cînd Poly-neikes, ne jeluit, se va duce, sărmanul, urmat doar de bocetul tînguitoarei surori.
Dar cine-ar putea să îndure aceasta ?
CONDUCĂTOAREA 1NTÎIULUI HEMICOR
Pedepsească-i oraşul sau nu-i pedepsească pe plîngătorii lui Polyneikes, noi ne vom duce la groapă cu el, în funebru alai.
Acesta e doliul stirpei întregi ; ceea ce-i drept, în cetate, se schimbă de astăzi pe mîine.
186
187